

А. Вранеш

Награда Мапрајл-а 2014 Вукосави Ђапа Иветић

В октябру 2014 г. в Москве состоялось награждение медалью преподавателя филологического факультета Белградского университета Вукосавы Джапы Иветич за исключительный вклад в популяризацию и распространение русского языка в Сербии и развитие русско-сербских

культурных связей. В. Джапа Иветич удостоена медали имени А.С. Пушкина, присуждаемой МАПРЯЛ, и медали «За преданность учительскому призванию» от Международного педагогического общества в связи с десятилетием со дня основания.

Награђивање уопште, а посебно за укупан допринос проучавању, развијању наставе и промоцији руског језика, књижевности и културе, племенит је и нашем друштву преко потребан чин потврђивања значаја постигнутих научних и стручних резултата. Оно је и поуздан ослонац научном и наставном развоју Филолошког факултета Универзитета у Београду, чији је утицај на образовни систем Србије неспоран и континуиран. У том смислу висока заслужена признања која је за своје знање и професионално ангажовање добила Вукосава Ђапа Иветић¹, виши лектор Филолошког факултета Универзитета у Београду за наставу руског језика (од 1. маја 1997), чине част и добитнику награда и високошколској установи у којој ради.

Вукосави Ђапа Иветић уручене су у Москви октобра 2014. године две награде: Медаља «А.С. Пушкин» – на предлог Међународног педагошког друштва за подршку руског језика из Москве, за изузетан допринос настави и популарисању руског језика, књижевности и културе у Србији, као и јачању српско-руских кул-

¹ Вукосава Ђапа Иветић је рођена у Београду 02.07.1954. године, где је завршила основну школу, гимназију и факултет.

турних веза највише признање Међународне асоцијације наставника руског језика и књижевности (МАПРЈАЛ); Медаља «За оданост мисији наставника» («За преданност учительскому призванию») – поводом десет година постојања Међународног педагошког друштва за подршку руског језика (Москва). Овим најновијим претходиле су друге значајне награде: Диплома за изузетан допринос очувању и развоју руског језика и руске културе за 2009. годину, коју додељује Међународно педагошко друштво за подршку руског језика из Москве; Захвалница Државног института за руски језик «А. Пушкин» из Москве за активно учешће у процесу акредитације ове високошколске образовне установе (децембар 2012); Захвалница декана Филолошког факултета Белоруског државног универзитета проф. др И. Ровдо за допринос успостављању и унапређењу сарадње између поменутог факултета и Универзитета у Београду (септембар 2012); Захвалница амбасадора Републике Белорусије у Републици Србији В. Чушева за изузетан допринос унапређењу сарадње између Белорусије и Србије у области науке и образовања (децембар 2012); Диплома Федералне агенције при Министарству спољних послова Руске Федерације за питања ЗНД, сународника у иностранству, међународну и хуманитарну сарадњу (Россотрудничество) за активан рад у области унапређења билатералне сарадње између Русије и Србије, популаризације руског језика и културе, јачања пријатељства и узајамног разумевања, као и за допринос реализацији заједничких образовних и културних програма (април 2013); Прва награда из Фонда «Даница Продановић» за постигнути изузетан успех из методике наставе руског језика и бројне друге.

Међународна и национална признања стигла су управо на време да се «заслуже» и да «задуже». Колегиница Ђапа Иветић, чија је каријера сада у пуном развоју, доказала се прво као професор руског језика у Основној школи «Стеван Дукић» (Београд), потом на Коларчевом народном универзитету; као наставник консекутивног и симултаног превођења на специјалним курсевима за дипломиране русисте у организацији Републичког завода за тржиште рада (1995–2000); а од 01.05.1997. године до данас на Филолошком факултету Универзитета у Београду као виши лектор за руски језик (од 1997. до 2000. године држала је лабораторијско-фонетске и говорне вежбе на првој години, као и вежбе усменог превођења на четвртој години; од школске 2004/2005. на Катедри за славистику вежбе за студенте руског језика прве, говорне и граматичке, и четврте године, лексичке вежбе и вежбе усменог превођења).

У универзитетској настави колегиница Ђапа Иветић је незамењива већ седамнаест година – као зналац; као говорник руског језика који је учио од најбољих и своје студенте учи најбољем; као одличан и савестан методичар; као посвећен и хуман васпитач.

Други круг стручног ангажовања, без кога не би било ни квалитетних резултата у настави, укључује преводилачки рад (почев од 1981, одмах након дипломирања на Филолошком факултету у Београду 1980): у спољнотрговинским предузећима («Инвест-импорт», «Прогрес», «Генекс», у Србији и у

Совјетском Савезу), у Савезном извршном већу, односно Савезној влади (од 1983). На усменом превођењу разговора и преговора на највишем државном нивоу, на руски и са руског превела је око 80 међудржавних уговора, споразума, протокола, конвенција и меморандума, од којих је већина објављена у Службеним листовима СРЈ, Руске Федерације и осталих земаља Заједнице Независних Држава. Као преводилац на највишем државном нивоу Републике Србије ангажована је и данас. Од 1985. године бави се симултаним и консекутивним превођењем, најпре као члан Удружења конференцијских преводилаца Србије, а сада Друштва симултаних и консекутивних преводилаца Србије. Као симултани преводилац са српског на руски језик радила је и на многим међународним скуповима у земљи и иностранству. Вукосава Ђапа Иветић је један од ретких преводилаца у Србији акредитованих у Преводилачкој служби Савета Европе, те преводи на скуповима које Савет Европе организује у Србији и иностранству.

Трећи круг деловања Вукосаве Ђапа Иветић је научно-истраживачког карактера. Као службеник Владе 1986. године провела је три месеца на стручном усавршавању у Москви. У школској 2003/2004. боравила је у Москви на једногодишњем неплаћеном одсуству ради сакупљања грађе и консултација за израду магистарског рада. Магистрирала је 2007. године одбранивши рад под насловом «Терминологија у билатералним официјелним документима на српском и руском језику». Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду прихватило је предложену тему за израду докторске дисертације «Начела лингводидактичког обликовања уџбеника руског језика у Србији 1945–1995. (опште-образовни профил)». У Савезној влади Вукосава Ђапа Иветић прикупљала је и обрађивала лексичку грађу за руски и српски језик из области друштвеног уређења, економије, финансија, права, саобраћаја. Под надзором стручњака Института за српски језик САНУ колегиница Ђапа Иветић је обрадила око 6.000 термилолошких јединица, остварујући значајан научно-истраживачки допринос лексикографији. Учесник је међународних конференција како у земљи (Београд, Соко Бања), тако и у иностранству (Москва, Санкт Петербург, Велико Трново, Софија, Шангај).

Четврти круг своје каријере Вукосава Ђапа Иветић је уписивала од 2000. до 2003. године. На основу споразума између Филолошког факултета и Министарства спољних послова радила је у Амбасади СРЈ (односно Србије и Црне Горе) у Москви као аташе. У току рада у Амбасади у Москви, поред осталих обавеза, ангажовала се на обезбеђивању студијског боравка наставника руског језика из наше земље у циљу њиховог стручног усавршавања, а посебно на организовању редовног боравка професора и студената Катедре за славистику Филолошког факултета на курсевима у Државном институту за руски језик «А. Пушкин» и Московском државном универзитету «Ломоносов».

У петом кругу свога професионалног ангажовања Вукосава Ђапа Иветић је потврдила и своју високу друштвену одговорност у унапређењу квалитета наставе руског језика на Филолошком факултету и развијања међународне

сарадње: од 2009. до 2012. године на дужности заменика управника Катедре за славистику (отварање нове фонетске лабораторије у мају 2013. године; интензивирање одласка наших наставника и студената на усавршавање на универзитетима у Руској Федерацији; иницирање упостављања сарадње и учествовање у потписивању споразума са неколико универзитета и установа у Руској Федерацији међу којима су Државни универзитет у Санкт Петербургу, Руски државни универзитет друштвено-хуманистичких наука – РГГУ, Москва, Државни универзитет у Тјумену, Државни лингвистички универзитет у Нижњем Новгороду, Дом руске дијаспоре «А. Солжењин» из Москве и др. Потпредседник је Славистичког друштва Србије у чијем раду активно учествује од 1997. године, а у два мандата (од 1997. до 2000. и од 2005. до 2013) вршила је дужност секретара Друштва.

Прилика која нас је подстакла да пишемо о колегиници Вукосави Ђапа Иветић часна је и јединствена. Честитајући јој и овим текстом на изузетном признању, као основно осећање негујемо захвалност и дародавцу и примаоцу Награде што доприноси угледу и слави Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Библиографија мр Вукосаве Ђапа Иветић

1. Никола Тесла (1856–1943), живот и дело, опис патената и изума / Г.К. Цверава; [превела са руског Вукосава Ђапа-Иветић], Београд: Музеј Николе Тесле, Клуб Николе Тесле, 1998, 260 стр.

2. XXVII Скуп слависта Србије и годишња скупштина Славистичког друштва Србије (Београд, 20–22. јануар 2000) / В. Ђапа-Иветић // Зборник Матице српске за славистику. – 56–57 (2000).

3. Славистика – србистика: изабрани радови / Владимир П. Гутков; [превела са руског Вукосава Ђапа-Иветић], Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, Вукова задужбина; Нови Сад: Матица српска, 2005, 171 стр.

3. Русская периодика в практике обучения русскому языку (на материалы журнала «Этносфера»), Русский язык как инославянский, выпуск I (2009), Славистическое общество Сербии, Белград, 2009, стр. 87–92.

4. Русистика в журнале «Славистика», Русский язык как инославянский, выпуск I (2009), Славистическое общество Сербии, Белград, 2009, стр. 137–157.

5. Библиографија Богдана Терзића // Славистика. – ISSN 1450-5061. – Књ. 8 (2009), стр. 19–44.

6. Некоторые особенности дипломатической переписки на русском и сербском языках // Десятый международный симпозиум – МАПРЯЛ 2010, «Теоретические и методические проблемы русского языка как иностранного в традиционной и корпусной лингвистике», Велико Тырново, 2010, стр. 208–211.

7. Вторая белградская встреча славянских русистов, Русский язык за рубежом, № 2/2010 (219), Москва, 2010, стр. 124–125.

8. Круглый стол «Проблемы школьного и вузовского преподавания РКИ в иноязычном (в том числе инославянском) окружении (Москва, МГУ, 22 марта 2010),

Русский язык как инославянский, выпуск II (2010), Славистическое общество Сербии, Белград, 2010, стр. 219–220.

9. Презентация сербской славистики в Москве, Русский язык как инославянский, выпуск II (2010), Славистическое общество Сербии, Белград, 2010, стр. 224–226.

10. Некоторые особенности официально-делового стиля в русском и сербском языках // Юбилейная международная конференция, «Русистика: язык, культура, перевод», София, 2011, стр. 71–77.

11. Деятельность Кирилла Владимировича Свинарского в создании учебников русского языка для сербов // Международный научный симпозиум, Русская диаспора и изучение русского языка и русской культуры в инославянском и иностранном окружении, Доклады, Славистическое общество Сербии, Белград, 2012, стр. 278–281.

12. Особенности официально-делового стиля в русском и сербском языках (на материале Консульской конвенции между Российской Федерацией и Сербией и Черногорией и Соглашения между Правительством Российской Федерации и Союзным Правительством Союзной Республики Югославии о свободной торговле) // II Международный научный симпозиум «Славянские языки и культуры в современном мире», Труды и материалы, Москва, МГУ, 2012, стр. 360.

13. Библиотека Руског дома у Београду // Облици сарадње школске библиотеке са другим установама културе и образовања, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, 2013, стр. 81–86.

14. Педагогическая деятельность Лидии Александровны Шпис-Мирной, Русское зарубежье и славянский мир, Сборник трудов, Славистическое общество Сербии, Белград, 2013, стр. 359–362.

15. Изучавање руског језика у Србији (у коауторству са Вером Белокапић Шкунца), Славянские народы и их культуры: традиция и современность: сборник научных статей / Министерство образования Республики Беларусь, Гомельский государственный университет им. Ф. Скорины, Гомель, 2013. стр. 7–9.

16. Русистика на Филолошком факултету Универзитета у Београду (у коауторству са Вером Белокапић Шкунца), Stephanos, Рецензируемый мультиязычный научный журнал, Электронный проект филологического факультета Московского государственного университета им. М.В. Ломоносова, № 4, Москва, 2014, стр. 220–233.

17. Официјелна дипломатска преписка на руском језику у поређењу са српским / Вукосава Тапа-Иветић // Седамнаести конгрес Савеза славистичких друштава Србије : Савремено изучавање српског језика и књижевности и словенских језика као матерњих, инословенских и страних (књига резимеа) – Београд, 2014, стр. 267–278.

18. III Международный студенческий фестиваль «Друзья, прекрасен наш союз» (г. Белград, 15–20 септембра 2014 г.), Stephanos, Рецензируемый мультиязычный научный журнал, Электронный проект филологического факультета Московского государственного университета им. М.В. Ломоносова, №7 II, Москва, 2014, стр. 176–178.